

ORSZÁGOS TÖRTÉNELEM TANTÁRGYI VERSENY

2018/2019 – ORSZÁGOS FORDULÓ

JAVÍTÁSI ÚTMUTATÓ ÉS JAVÍTÓKULCS

A feladatok legkisebb, önállóan értékelhető elemeit, azaz az itemeket a magyar ABC kisbetűivel jelöltük. Az itemek már nem bonthatók fel további részteljesítményekre, ezért azok csak kétféleképpen értékelhetők, minősíthetők:

- a versenyző helyesen oldotta meg a feladatelemet, vagyis az item megoldott, vagy
- a versenyző hibásan vagy nem oldotta meg a feladatelemet, vagyis az item nem megoldott.

Az első esetben az item betűjelét karikázza be, második esetben húzza át!

1. Válaszolj a kérdésekre! (A) Hogy hívták Rákóczi Ferenc édesanyját? <i>Sarolt Amália</i> (B) Mikor volt a szatmári békekötés? <i>1711-ben.</i>	a1	Nem megoldott feladatelem.
	b1	Megoldott feladatelem.
	1/2	Egy feladatelem megoldott a kettőből.

1. Válaszolj a kérdésekre! (A) Hogy hívták Rákóczi Ferenc édesanyját? <i>Sarolt</i> (B) Mikor volt a szatmári békekötés? <i>1711-ben.</i>	a2	Nem megoldott feladatelem.
	b1	Megoldott feladatelem.
	1/3	Egy feladatelem megoldott a kettőből.

Egy-egy item akkor és csakis akkor tekinthető jól megoldottnak, ha a versenyző válasza, megoldása megegyezik vagy ekvivalens a javítási útmutatóban a feladatelemnél megadott megoldással.

1. feladat

a) Szent László vagy I. László	1 pont
b) II. András	1 pont
c) III. Béla	1 pont
d) I. Géza és Szent László	1 pont
e) I. Imre és II. András	1 pont
f) IV. László vagy Kun László	1 pont
g) Szent István vagy I. István	1 pont

A d) és az e) item csak akkor megoldott, ha mindkét név szerepel, minden más esetben az item 0 pontot ér.

összesen 7 pont

2. feladat

a)	A) bekarikázása	1 pont
b)	A) bekarikázása	1 pont
c)	B) bekarikázása	1 pont
d)	C) bekarikázása	1 pont
e)	A) bekarikázása	1 pont

összesen 5 pont

3. feladat

a)	<input <="" td="" type="text" value="="/> <td>1 pont</td>	1 pont
b)	<input <="" td="" type="text" value="<"/> <td>1 pont</td>	1 pont
c)	<input <="" td="" type="text" value="<"/> <td>1 pont</td>	1 pont
d)	<input <="" td="" type="text" value=">"/> <td>1 pont</td>	1 pont
e)	= > <input <="" td="" type="text" value=">"/> <td>2 pont</td>	2 pont

Az e) item csak akkor megoldott, ha mindhárom relációs jel megfelelő, ez esetben az item 2 pontot ér, minden más esetben 0 pontot.

összesen: 6 pont

4. feladat

a) 6	1 pont
b) 3	1 pont
c) 5	1 pont
d) 4	1 pont
e) 9	1 pont
f) 1	1 pont

összesen: 6 pont

5. feladat

a) vikingek, vagy normannok	1 pont
b) Béla herceg <i>(önmagában a Béla nem elfogadható!)</i>	1 pont
c) nadrág	1 pont
d) Tihany	1 pont
e) Gellért-hegy	1 pont

összesen: 5 pont

6. feladat

a-c) A képen Szent István látható. Olyan jelképeket visel, mint pl. a kettős kereszt, Árpád-sáv, melyet az ő korában még nem használtak. Ez is bizonyítja, hogy a kép halála után készült (és/vagy glóriával ábrázolják, ami a szenté avatottak jelképe, viszont csak halála után lehet bárki szent, ez is bizonyítja, hogy a kép István halála után készült).

pontozás az alábbiak szerint.

- Szent, vagy I. István leírása – 1 pont
- jelképek, mint a kettőskereszt, és/vagy Árpád- sáv leírása azzal a megjegyzéssel, hogy azokat István korában nem használták -1 pont
- a kép István halála utáni készültének bizonyítása vagy a jelképekkel, vagy a glóriával - 1 pont

d-f) A képen három esemény is látható. Imre herceg temetése, sírjánál ott áll István és Gizella. Imre halála után Vazul fellázad István ellen, hogy megszerezze a trónt, ezért ő megvakíttatja, és fiait száműzeti. Látható Béla és András (vagy Levente) menekülése.

pontozás az alábbiak szerint.

- Csak a megoldókulcsban megadott 5 név szerepel (Imre, István, Gizella, Vazul és legalább kettő név Vazul fiai közül), ha a felsorolás hiányos, vagy akár részben helytelen, nem adható pont. – 1 pont
- A három esemény mindegyike helyesen szerepel (Imre temetése, Vazul megvakítása, Vazul fiak menekülése, száműzetése) -1 pont
- Mindhárom esemény között helyes történelmi logikai kapcsolat látható a leírásban - 1 pont

g-i) A képen Lehel és Bulcsú vezérek láthatók, akiket elfogtak a vesztes augsburgi csata után. A monda szerint a fogságba került Lehel kürtjével agyonütötte Ottót (vagy Konrádot), mert a magyarok hite szerint, akit megöltek, az a túlvilágon szolgálta őket. Ez nem lehet igaz, hiszen Ottó később császár lesz, Konrád pedig már a csatában meghalt.

pontozás az alábbiak szerint.

- Leírásra kerül Ottó, vagy Konrád és Lehel (Lél), valamint Bulcsú neve az augsburgi csatához kapcsolódva – 1 pont. Ha felsorolás hiányos, vagy helytelen, vagy nem kerül említésre az augsburgi csata, nem adható meg a pont.
- Leírásra kerül megfelelő indoklással, hogy Ottót, vagy Konrádot nem üthette agyon Lehel (Lél) - 1 pont
- Leírásra kerül a túlvilági szolgálat - 1 pont

A leírások tartalmának vizsgálatakor az- ítémezés ellenére- figyelembe kell venni az egész logikai tartalmi egységét is - pl. ha a diák Szent Lászlót írja István helyett, de a továbbiakban az levártaknak megfelelően indokol, 2 pont adható, mert igaz az indoklása. Ellenben ha pl. 13. századi személyt nevez meg István helyett, és az indoklása megfelel a javítókulcsban elvártaknak, részpont nem adható meg, mert nem igazak a 13. századra az indoklásai.

összesen: 9 pont

7. feladat

- a) – karikázva - 1 pont
- b) – karikázva - 1 pont
- c) – áthúzva - 1 pont
- d) – áthúzva - 1 pont
- e) – áthúzva - 1 pont
- f) – áthúzva - 1 pont

Az item akkor megoldott, ha a tanuló az utasításnak megfelelően a betűjelet karikázta, vagy húzta át!

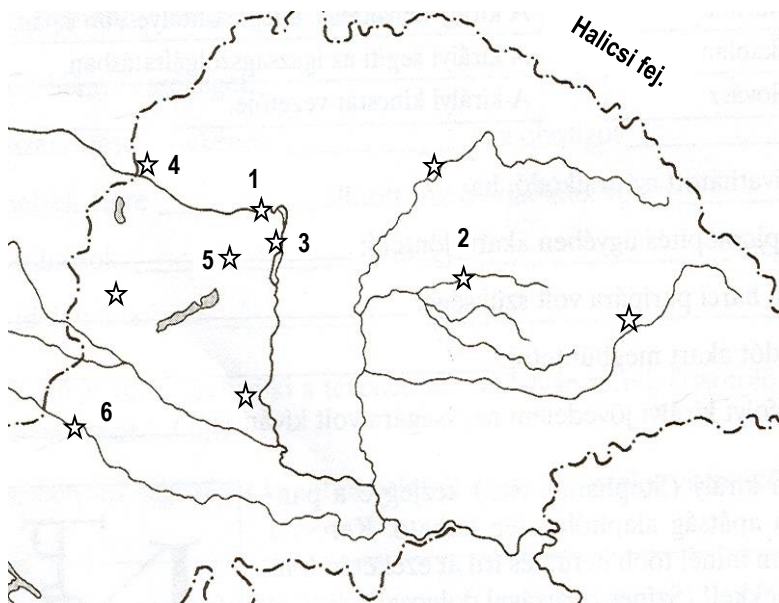
összesen: 6 pont

8. feladat

Helyesen beírt számonként 1 - 1 pont.

Helyesen beírt (max 1-2 cm eltéréssel) Halicsi fejedelemség – 1 pont

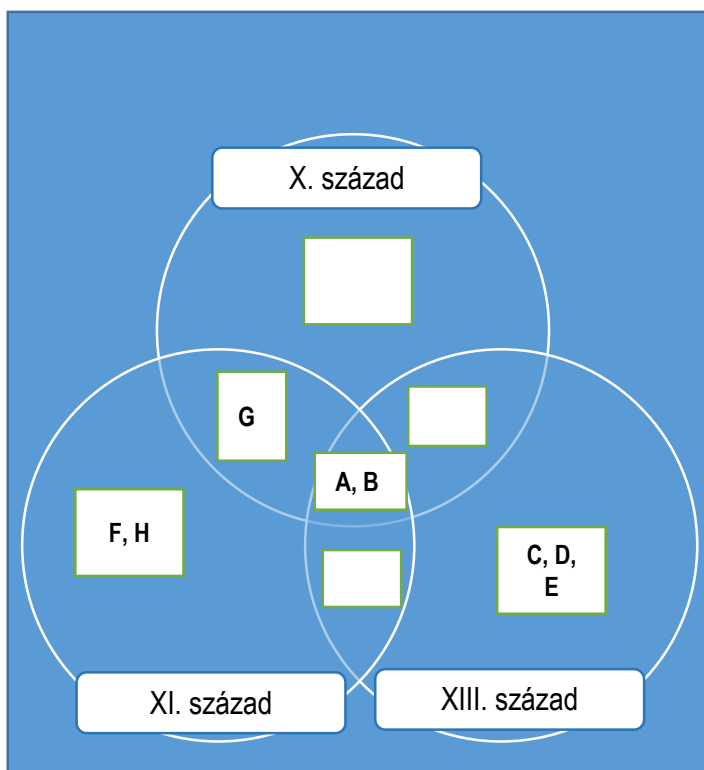
Az utasítás szerint a számoknak egyértelműen kapcsolódni kell a megfelelő csillaghoz, tehát ha pl. az 5-ös számot a diák beírta az 1-es és a 3-as csillag közé, viszont az 1-es, és/vagy a hármas szám nem látható a megfelelő helyen az 5-ös számért pont nem adható!

összesen: 7 pont

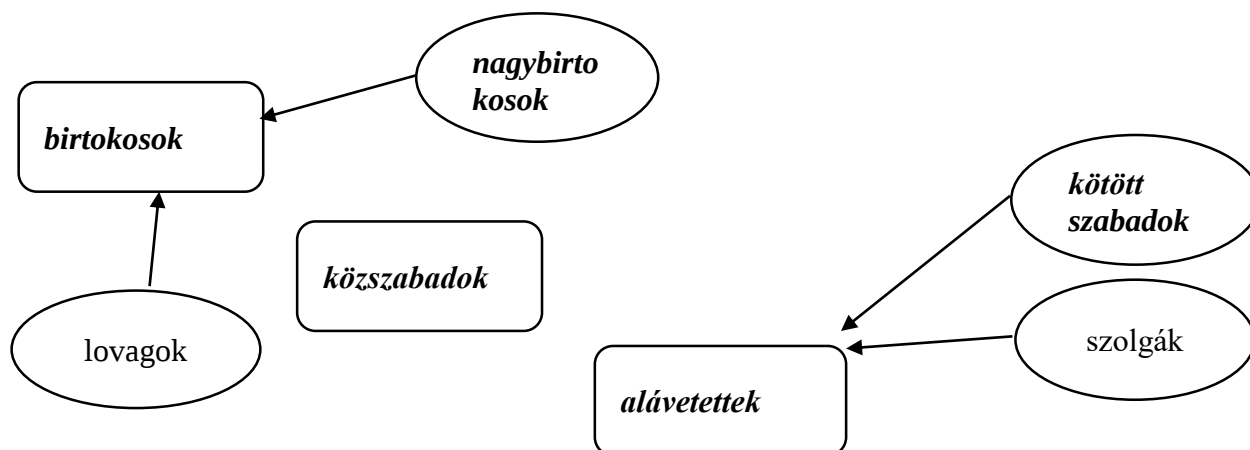
9. feladat

Helyesen beírt betűjelenként 1-1 pont

összesen 8 pont

10. feladat

A nagybirtokosok helyére írható a leggazdagabbak, vagy a legvagyonosabbak kifejezés is. Az ábra egy egységként kezelendő. Ha teljesen hibátlan, akkor 3 pontot ér az item, minden más esetben 0 pontot.

Összesen: 3 pont

11. feladat

- a) Létrehozta a független esztergomi érsekséget -1 pont
- b) Géza, vagy István az utódjára (és nem a család legidősebb tagjára) kívánta hagyni a hatalmat – 1pont
- c) a bizánci császár küldött neki koronát – 1 pont
- d) külföldieket, vagy hospeseket (telepeseket), vagy kunokat, vagy jászokat telepítenek be az Alföldre – 1pont
- e) mindkét uralkodó a felperzselt föld taktikáját alkalmazta az ellenséggel szemben - 1 pont
- f) István seregében német hadak szolgáltak, vagy István seregében a Gizellával érkezett német lovagok is harcoltak, vagy István seregében német vezérek, mint Hont, Pázmány, Vencellin harcoltak - 1 pont

Minden más szakmailag elfogadott állítás, vagy bizonyíték elfogadható!

összesen: 6 pont

12. feladat

- a)-f) Minden helyesen „kitöltött” kosár 2-2 pontot ér, minden más esetben az item nem megoldott, azaz 0 pontot ér. Az utasításnak megfelelően a körökbe kerülnek a képek számai. A négyzetekbe és a körökbe írt számok sorrendje tetszőleges, de körbe nem kerülhet négyzetbe illő betűjel, vagy számjegy, ez esetben az item nem megoldott!

összesen: 12 pont

13. feladat

- a) koronázási palást 1 pont
- b) IV. László, vagy Kun László 1 pont
- c) az első 1 pont
- d) 1222 1 pont

összesen: 4 pont

14. feladat - Esszé

Kötelező elemek (mindegyik item 1 pont):

- a) Térben elhelyezi a versenyző a témát: Magyarország vagy Magyar Királyság
- b) Időben elhelyezi a versenyző a témát: 1222
- c) Megszerkesztettség (a bekezdések jelöltek)
- d) Helyesírás (nincs durva helyesírási hiba, a hibák száma legfeljebb 4-5)

Forráshasználat, ismeretek, következtetések levonása, tartalmi elemek (mindegyik item 1 pont):

- e) az Aranybullát II. András (vagy Endre) adja ki Székesfehérváron
- f) II. András uralma ellen lázadás tört ki (feleségét is meggyilkolták), mert felesége rokonai közül többen jutottak magas tisztségekbe
- g) II. András egész vármegyékét eladományozó politikája ellen tiltakoztak a királyi serviensek, mert féltették szabadságukat (félték az alávetettségtől)
- h) II. András terveihez gyakran vett fel hiteleket, cserébe zsidó és muszlim kereskedők monopóliumokat kaptak pl. a sókereskedelemben
- i) a lázadás lecsillapítása végett adta ki az aranypecsétetes oklevelet

az Aranybulla tartalma közül felsorol hetet, az alábbi megosztásban

- j) a szerviensek védelme (ha többet ír a serviensekről akkor is csak 1 pont)
- k) idegenek tisztségének korlátozásáról és vagy tisztségek halmozásának tilalmáról
- l) a hadkötelezettség szabályozásáról
- m) zsidók tisztségviselői és bérlői korlátozásáról
- n) a nemesi adómentességről
- o) a nemesség személyének védelméről (ítélet nélküli letartóztatás tilalma)
- p) ellenállási záradék, mely a király hatalmát korlátozta

- r) az Aranybullát András nem gondolta örök érvényű előírásoknak, sok pontja később mégis a nemesi sarkalatos pontjává vált, melyek több évszázadon keresztül fennmaradtak a magyar jogrendszerben. (vagy az Aranybulla több pontja, pl. az ellenállási záradék szövegére tett királyi eskü is a koronázási szertartások része lett, vagy az ellenállási záradék egészen 1687-ig fennmaradt)
- s) már András korában kiegészítették az 1231-es egyházi rendelkezésekkel, vagy többször megújították pl. 1267-ben, 1351-ben
- x) az Aranybullát megpróbálták az 1215-ös angol Magna Chartához hasonlítani, azzal összevetni, de semmi nem bizonyítja, hogy András felhasználta, vagy egyáltalán ismerte volna.
- y)- szabadon adható- egyéb információ miatt
 - pl. – az Aranybulla Székesfehérváron éves panasznapot (törvénynapot) is meghatároz, vagy
 - pénzrontást tiltotta az Aranybulla, vagy
 - 7 példány készült, de egy sem maradt meg eredetiben, csak egy hiteles másolata, vagy
 - ma az alkotmánybírák jelvénye az Aranybulla pecsétjét szimbolizálja, vagy
 - egyedüli okiratként még szobra is van

Minden item 1 pontot ér. Minden tartalmilag helyes válasz elfogadható!

összesen 20 pont

Elérhető pontszám: 104 pont